Županijsko izvješće: Splitsko-dalmatinska županija

Godina provedbe: 2016

Broj održanih sastanaka: 5
Broj usvojenih programa:

Provedeni programi

Provedene ostale aktivnosti
Prikupljanje podataka i izrada godišnjeg izvješća o radu Povjerenstva za 2015. kao i izvješće o specificiranim javnim rashodima za 2015. za SDŽ.
Izrada i slanje dopisa svim OŠ i SŠ, udrugama na području SDŽ da upišu svoje preventivne programe i projekte u on-line Bazu.
Na 30. sjednici Povjerenstva je donesen i usvojen plan rada Povjerenstva za 2016.g.
Dana 18.2. 2016. održan je sastanak sa ravnateljicom CZSS U Splitu, g. Tatjanom Vukman kako bi se poboljšala suradnja i zajedničko djelovanje na području prevencije ovisnosti među mladima.
Povjerenstvo je sudjelovalo u edukacija za stručne suradnike o Nasilju na internetu u suradnji sa AOO. Edukacija je održana 03. lipnja 2016.g. u Prirodoslovno-tehničkoj školi sa početkom u 10.00 sati. Predavači si bili: Paško Ugrina, voditelj Odjela prevencije MUP RH, PU Splitsko-dalmatinska, Roberta Matković, prof. soc., više savjetnice Luči Lončar i Đurđica Kaurloto Martinić. Ciljevi radionice su: 1.upoznati se s važnošću međusektorske suradnje u provođenju programa prevencije nasilja na internetu, 2.upoznati se s pojavnosti i posebnosti nasilja na društvenim mrežama iz prakse policijskog postupanja, 3. upoznati se s rezultatima istraživanja i ankete o nasilju na internetu iz projekta Službe za mentalno zdravlje, NZJZ SDŽ.
Predsjednica Povjerenstva je sudjelovala na 3. Nacionalnoj edukaciji o novim psihoaktivnim supstancama pri Europskom projektu I-SEE, koja se održala u Splitu 2. srpnja 2016. na Zavodu za patologiju i toksikologiju, KBC Split.
5. listopada 2016. je održana tematska sjednica Povjerenstva na kojoj su bili pozvani gosti iz KBC Split, Klinike za psihijatriju, predstavnik dr. Beg, Zavoda za patologiju i toksikologiju prof. Davorka Sutlović, prof. Marija Definis Gojanović i predstavnici Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ, ravnateljica dr. Jasna Ninčević, dr. Željka Karin i dr. Ključević. Ovaj sastanak je održan u cilju što bolje suradnje i zajedničkog rješavanja problema vezanih uz zlouporabu droga, te prevenciju i bolje zbrinjavanje akutnih pacijenata u apstinencijskoj krizi. U uvodnom dijelu je g. Darijo Cvitković ukratko izvijestio prisutne o događanjima tijekom Ultra Music Festivala 2016. Ove je godine bila 1197 zapljena što predstavlja 26% više u odnosu na prethodnu godinu, ali je 5% manje kaznenih prijava. Tijekom Ultre su privedene 272 osobe, od toga 178 strani državljani. Strancima se izdaje obvezni prekršajni nalog – novčana kazna na licu mjesta. Dekriminalizacija droga je trend u Euorpi (Italija, Češka, Portugal). U raspravi u kojoj su sudjelovali svi nazočni zaključeno je od 01.01.2013. izvršena dekriminalizacija droga bez adekvatne pripreme na terenu. Stoga je utvrđeno da će se održati sastanak sa predsjednicima Općinskog i Prekršajnog suda u svezi predmetne problematike. Isto tako prema istraživanju Službe za mentalno zdravlje NZJZ SDŽ utvrđeno je da je situacija u Županiji povoljnija u odnosu na rezultate istraživanje iz 2011.g. Jako puno je učinjeno na području preventive.
Prof. dr. Definis-Gojanović je ukratko izvijestila prisutne članove Povjerenstva i goste o projektu I-SEE, koji ima za cilj jačanje razmjene informacija o novim psihoaktivnim sredstvima između Italije, Slovenije i Hrvatske, a rezultati projekta omogućit će izgradnju kliničke mreže za brži protok i dostupnost informacija. Širenje novih psihoaktivnih tvari u Europi i svijetu je u porastu, a tako i u Hrvatskoj. Nedovoljan broj informacija o kliničkoj slici intoksiciranih osoba, njihovom ponašanju kao i nemogućnost otkrivanja njihova prisustva u biološkim uzorcima sve veći je problem na globalnoj razini. Projekt se provodi od 01.01.2014.-31.12.2016.
Suradnja KBC Split (Klinike za psihijatriju) i Nastavnog zavoda za javno zdravstvo SDŽ (Službe za mentalno zdravlje) u zbrinjavanju akutnih pacijenata u apstinencijskoj krizi. Tijekom rasprave u kojoj su sudjelovali svi nazočni utvrđeno je slijedeće: Prema Nacionalnoj strategiji za suzbijanje zlouporabe droga u RH i Akcijskom planu za 2015.-2017. dužni

smo zajedničkim djelovanjem unaprijediti mjere liječenja, tretmana i resocijalizacije ovisnika kao i omogućiti svakom pacijentu pravo na zdravstvenu zaštitu i zbrinjavanje u akutnim situacijama. Kao što je poznato psihijatrijski komorbiditet kod ovisnika o drogama prisutan je u 40-60% slučajeva, a zajednička skrb za ove pacijente, te njihovo kvalitetno liječenje doprinosi stabilizaciji i reintegraciji u društvo. Tijekom rasprave istaknuto je da je neophodno osposobiti dio odjela (Klinike za psihijatriju KBC Split) kako bi se kvalitetno zbrinuli intoksicirani pacijenti. Također, je istaknuto da je neophodno čim prije osposobiti za rad dječju i adolescentnu psihijatriju.
U našoj Županiji su potrebe za odjelom dječje psihijatrije godinama sve veće, a isti nedostaje zbog kadrovskih nemogućnosti, te se djeca zajedno sa obiteljima šalju na liječenje u Zagreb. Ne treba ni naglašavati koliko je važno za ove pacijente i njihove obitelji da se liječe na području njihovog stanovanja. Prema podatcima o broju ambulantnih pregleda u Ambulanti za dječju i adolescentnu psihijatriju u našoj Županiji su u stalnom porastu. Sve ovo ukazuje na važnost problematike i potrebu žurnog rješavanja iste.
Nakon sjednice upućen je dopis Upravi KBC Split i ravnatelju bolnice, kao i predstojniku Klinike za psihijatriju da se ukaže na važnost žurnog rješavanja navedenih problema, ali do dana današnjeg nije stigao nikakav odgovor.
Povjerenstvo je organiziralo Okrugli stol „Zajedno smo jači“ koji je održan 2.11.2016.g. u biblioteci Nastavnog zavoda za javno zdravstvo SDŽ povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti 15.11.-15.12.2016. Na okrugli stol su bili pozvani svi koji su uključeni u rad s mladima, od predstavnika udruga, zdravstvenih ustanova, policije, sudova, centara za soc. skrb, crvenog križa, Županije, ustanova za odgoj djece i mladeži, predstavnika AOO. Osnovni cilj Okruglog stola je bio potaknuti što bolju međusektorsku suradnju između institucija koje se u sklopu svog djelovanja bave maloljetnicima i mlađim punoljetnicima koji imaju problema povezanih sa zlouporabom droga. Glavna namjera ovog okruglog stola je bila da se zajednički sjedne i razgovara o mogućnostima i nemogućnostima svakoga iz svog djelokruga rada. Svaki dionik u procesu svoga rada ima vrijedno mjesto, ali međusobna komunikacija može biti još bolja i svrsishodnija u pronalaženju što boljih rješenja za mlade u riziku, da im se na adekvatan način pomogne u njihovom odrastanju i usmjeravanju na pravi put.
Predsjednica Povjerenstva je sudjelovala 16.11.2016. u biblioteci Nastavnog zavoda za javno zdravstvo SDŽ na predstavljanju brošure “Pazi, kocka!” za predstavnike medija, Splitsko-dalmatinske županije i NZJZ-SDŽ. Brošura “Pazi, kocka!” je nastala u okviru projekta “Kockanje nije igra”, a prethodila joj je provedba istraživanja o kockanju/klađenju među učenicima u četiri srednje škole (1. gimnazija, Ekonomsko-birotehnička škola, Obrtna-tehnička škola, Prometna tehnička škola), a namijenjena je roditeljima, nastavnicima i stručnim suradnicima. Brošuru su predstavile: prof. Roberta Matković, prof. Davorka Kovačić Borković i prof. Katarina Čolak Jurić iz Službe za mentalno zdravlje, te prof. Maja Dobrota suradnica iz Ekonomsko-birotehničke škole.
Nizom aktivnosti, predavanja, radionica i izložbi obilježen je Mjeseca borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti 15.11.-15.12.2016.
Sudjelovanje na fokus grupi u okviru projekta „Istraživanje usklađenosti programa prevencije s Europskim standardima za kvalitetnu prevenciju zlouporabe droga (EDPQS)“, koje je održano 17.11 2016. u Zagrebu. U suradnji Ureda za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH i Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu provodi se istraživanje o usklađenosti programa prevencije ovisnosti s Europskim standardima za kvalitetnu prevenciju zlouporabe droga (EDPQS) s ciljem doprinosa unaprjeđenju prevencije ovisnosti u Hrvatskoj. Ulaganje u kvalitetu programa prevencije ovisnosti traje od 2011. godine i do sada su učinjeni pomaci koje ovim istraživanjem želi utvrditi, isto kao i područja daljnjeg razvoja preventivnih ulaganja u Hrvatskoj. Stoga se ovo istraživanje smatra svojevrsnom procjenom potreba i resursa u procesu unaprjeđenja programa prevencije ovisnosti. Istraživanje je nastojalo obuhvatiti različite skupine dionika – provoditelje/izvoditelje programa prevencije iz nevladinog sektora, ključne ljude iz redova donositelja odluka i politika, te stručnjake i znanstvenike iz područja značajnih za prevenciju ovisnosti.
Gđa. Jurčević-Zidar i g. Cvitković su sudjelovali na sastanku za razvoj modela regionalnih/županijskih Sustava ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u RH, koji je održan 14.12.2016. u Uredu za suzbijanje zlouporabe droga RH, u Zagreb. U posljednjih nekoliko godina, kako u Europskoj uniji, tako i u Republici Hrvatskoj, primjećuje se sve veći broj novootkrivenih psihoaktivnih tvari. Radi se o tvarima koje predstavljaju značajnu opasnost za zdravlje i život konzumenata na što ukazuje sve veći broj izvještaja zemalja članica Europske unije o intoksikacijama novim psihoaktivnim tvarima, uz koje se vežu i brojni smrtni slučajevi. Učinkovit odgovor na fenomen novih psihoaktivnih tvari pretpostavlja kontinuirano praćenje svih njegovih aspekata, na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Slijedom navedenog, pokrenuta je inicijativa za uspostavu regionalnih županijskih Sustava ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u Republici Hrvatskoj. Na sastanku su sudjelovali i predstavnici nadležnih institucija Međimurske županije koji su umrežavanje započeli 2014. g. te su predstavili rezultate dosadašnjeg rada u praćenju novih psihoaktivnih tvari. Nakon sprovedene rasprave, u kojoj su sudjelovali svi nazočni, zaključeno je da će se razmotriti svi prijedlozi i da će se naknadno na jednoj od idućih zajednica donijeti zaključak koji je model Sustava ranog upozoravanja u slučaju novih psihoaktivnih tvari najpovoljniji s obzirom na geografske i druge specifičnosti naše Županije.

Usvojeni dokumenti

1.Izvješće o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2015. za Splitsko-dalmatinsku županiju
2.Prikupljeni podaci i izrada izvješća o Specificiranim javnim rashodima za područje ovisnosti za 2015.g. na području SDŽ

Problemi u radu

Nije bilo problema u radu Povjerenstva.

Oblici suradnje i slično

Provedena uspješna suradnja sa brojnim institucijama: Udruga Hepatos, Udruga" Zajednice Pape Ivana XXIII", Klubom za mlade-Info Zona, Ženski đački dom u Splitu, Prekršajni sud, Državno odvjetništvo, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, KBC Split, Centar za socijalnu skrb, AOO, Odbor za prevenciju grada Splita i grada Makarske kao i druge relevantne institucije na području SDŽ.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu su koordinirano, sustavno i učinkovito suzbijanje zlouporabe droga na području SDŽ primjenom mjera: smanjene zdravstvenih i socijalnih posljedica zlouporabe droga, djelovanjem na smanjenje trendova uporabe droga među djecom i mladima, unapređenjem kvalitete preventivnih programa, programa liječenja i rehabilitacije ovisnika, programa pomoći i zaštite obitelji, osvještavanjem problema ovisnosti i smanjenjem stigmatizacije ovisnika i članova njihovih obitelji. Upoznavanje stručnih suradnika i svih koji rade sa mladima na pojavnost novih psihoaktivnih supstanci.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 1 343. 860, 00 kn
Iz proračuna gradova: 560. 491, 78 kn
Sveukupno: 1 904. 351, 78 kn

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb na području SDŽ, Obiteljski centar pri CZSS SDŽ, Zatvor u Splitu, Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" Dom za djecu "Maestral", Podružnica "Miljenko i Dobrila"
Zdravstvene ustanove: Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ, Služba za mentalno zdravlje, Savjetovalište za zaštitu zdravlja djece i mladih, Služba za epidemiologiju, HIV savjetovalište, Služba za školsku i sveučilišnu medicinu KBC Split, Dom zdravlja SDŽ, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu
Nevladine organizacije: 1. Udruga SVIMA, 2. Udruga STO KOLURI, 3. Udruga SAN PATRIGNANO SPLIT, 4.Udruga NOVI PUT, 5. Udruga PROVIDNOST, 6. Udruga MREŽA-zajedno protiv ovisnosti, 7. Udruga MOST, 8. Udruga MMM projekt, 9. Udruga MENTOR, 10. Savjetovalište LANTERNA, 11. Kulturna udruga mladih KUM Proložac,
12. Humanitarna organizacija ZAJEDNICA SUSRET, 13.HULOH HEPATOS SPLIT, 14. Udruga HELP, 15. Udruga ANST 1700,
16. Udruga BUDI SVOJ 17. Centar za resocijalizaciju izliječenih ovisnika i obitelji GRAD NA GORI, 18. Udruga SAN LORENZO Zajednica CENACOLO 19. Liga za prevenciju ovisnosti, 20. Udruga Zajednica PAPA IVAN XXIII, 21. Udruga RETO centar 22. Županijska zajednica klubova liječenih alkoholičara-Split, Solin, Kaštela, Imotski 23. Udruga

PROVIDNOST, 24. Gradsko društvo Crvenog križa Split, 25. Građanska inicijativa „Ruke za bolju Makarsku“

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 942
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 842
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 34
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 82
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 39

Stopa liječenih ovisnika na području županije: nemamo podatke za 2016.g.

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije: Tijekom 2016. g. Služba za mentalno zdravlje je imala brojne kontakte i suradnju sa svim relevantnim institucijama na području SDŽ, a u skladu sa Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom. Sve detaljno opisano uz svaki projekt u izvješću.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Tijekom 2016. g. na području SDŽ i dalje su vodeća opijatska psihoaktivna sredstva. Ukupan broj osoba liječenih zbog psihoaktivnih droga je u zadnjih nekoliko godina u laganom padu. Broj liječenih osoba je bez značajnih odstupanja (2012. g.-1026, 2013. g.-1063, 2014. g.-1026, 2015. g.-1049, a 2016. g.- 924). Trend broja osoba koje su se prvi put javile na liječenje zbog zlouporabe svim psihoaktinih sredstva je također u padu (2012. g.-142, 2013. g.-135, 2014. g.- 93, 2015. g.-110, a 2016. g.-73), što kod novih opijatskih ovisnika iznosi (2012. g.-69, 2013. g.-64, 2014. g.- 35, 2015. g.- 43, 2016. g.-34) kao i kod novih konzumenata ostalih droga (2012. g.-73, 2013. g.-71, 2014. g.-58, 2015. g.-67, 2016. g.-39). Možemo reći da je broj liječenih osoba zbog zlouporabe psihoaktivnih droga po apsolutnim brojkama u trendu pada, kao i broj osoba koje su se tijekom 2016. godine prvi put javile na liječenje. Prema dostupnim podacima (za 2015.g.) o stopi liječenih ovisnika SDŽ je na 6.mjestu, iza Zadarske, Istarske, Šibensko-kninske, Primorsko-goranske županije i Grada Zagreba, ali i nadalje među 7 županija koje imaju stope veće od stope za Republiku Hravtsku (svi 261,4/opijatski 212,3).

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

Tijekom 2016.g. Služba za mentalno zdravlje je provodila sljedeće aktivnosti: preventivnih programa i projekata i 2 programa u suradnji sa PU SDŽ.
Popis projekata i programa:
1.Projekt "Pretežno vedro"
2.Projekt „Oklen si dite?“
3.Projekt "Poveži se bojom, približi se slikom"
4.Projekt fb stranica za mlade „NE ovisni ĐIR“
5.Projekt E-savjetovalište „Pitaj? Ne skitaj!“
6.Projekt "Krizna intervencija"
7.Projekt „Praćenje i analiza supstitucijske terapije“
8.Program selektivne prevencije "Zaštita mentalnog zdravlja- Savjetovalište za zaštitu zdravlja djece i mladih"
9.Program Škola nepušenja „NE ovisni ĐIR“
10.Projekt „Nove ovisnosti“- Pismo-Glava-Igra? I Internet“
11.Projekt „Rizična ponašanja srednjoškolaca Splitsko-dalmatinske županije“

Programi i projekti u suradnji sa PP SDŽ:
1.Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade „Zajedno više možemo“ u sklopu projekta MAH
2.Nacionalni projekt „Zdrav za 5“

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 187
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 1554
Broj zapljena: 1698

Vrste zaplijenjenih droga

Heroin –	4 530,81	gr
Metadon –	28	kom
Metadon otopina –	175	ml
Marihuana –	12 7246,71	gr
Sjemenke cannabis –	56	gr
Biljka cannabis –	469	kom
Hašiš –	863,81	gr
Halucinogene gljive –	4,5	gr
LSD –	5	kom
Kokain –	1 186,85	gr
MDMA i derivati (ecstasy)	2798,04	gr
Amfetamin –	6889,18	gr
Metaamfetamin –	8,1	gr
Lijekovi s liste droga –	6374	kom
Lijekovi s liste droga –	97	ml